

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31Dz/8/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200097
Dátum vydania rozhodnutia: 31. mája 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200097.2

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. (sudca spravodajca) a Mgr. Michala Novotného, v disciplinárnej veci obvinenej: JUDr. V. R., sudkyňi Okresného súdu K. T., dátum narodenia: XX. G. XXXX, pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 3 písm. d) v spojení s § 116 ods. 2 písm. i) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení, v konaní o námietke zaujatosti voči prísediacej sudkyňi Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky doc. JUDr. Diane Treščákovej, PhD., takto

r o z h o d o l :

Prísediaca sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky doc. JUDr. Diana Treščáková, PhD. nie je vylúčená z disciplinárneho konania vedeného Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 32D/9/2021 podľa § 4, § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) a § 31 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v účinnom znení.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. V disciplinárnom konaní vedenom Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 32D/9/2021 podala disciplinárne obvinená námietku zaujatosti voči prísediacej sudkyňi doc. JUDr. Diane Treščákovej, PhD. Túto námietku odôvodnila tým, že navrhovateľom v jej disciplinárnom konaní je predseda Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „Súdna rada“). Poukázala na to, že navrhovateľ sa priamo spolupodieľal na výbere tejto prísediacej sudkyne do sudcovskej funkcie. Uviedla, že navrhovateľ má rozsiahle disciplinárne právomoci a pritom sa podieľa aj na výbere sudcov Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“). Zdôraznila, že prísediaci sudkyňa má preskúmať návrh podaný navrhovateľom, pričom navrhovateľ má zároveň nad ňou rozsiahle disciplinárne právomoci a podieľal sa na jej výbere ako prísediacej sudkyňi na Najvyšší správny súd. Poukázala na potrebu zdania, v rámci ktorej nestačí aby bol sudca subjektívne nestranný. Je potrebné, aby sa ako nestranný aj objektívne javil v očiach strán i verejnosti. Pri objektívnej nestrannosti stačí, ak sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o zaujatosti sudcu.

2. Disciplinárne obvinená uviedla, že sa necíti byť v danej veci zaujatá. Má za to, že neexistujú dôvody, pre ktoré by mohla byť jej objektívna nestrannosť a nezaujatosť spochybnená.

II.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v účinnom znení z vykonávania úkonov ... je vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer ... k osobám, ktorých sa úkon priamo týka ... .

Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom súdnom poriadku Najvyššieho správneho súdu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) (ďalej len „disciplinárny súdny poriadok“) ... disciplinárny senát sa skladá z predsedu disciplinárneho senátu, dvoch sudcov disciplinárneho senátu a dvoch prísediacich sudcov disciplinárneho senátu.

Podľa § 6 ods. 4 písm. a) disciplinárneho súdneho poriadku ... prísediaci sa určujú náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky z databázy prísediacich podľa § 9 ods. 1 písm. d) <I.> disciplinárneho súdneho poriadku, ak je disciplinárne obvineným sudca.

Podľa § 9 ods. 1 písm. d) disciplinárneho súdneho poriadku na účely vytvárania disciplinárnych senátov sa vytvárajú databázy prísediacich z radov iných osôb zvolených Súdnou radou.

Podľa § 15 písm. b) disciplinárneho súdneho poriadku disciplinárny návrh proti sudcovi je oprávnený podať navrhovateľ, ktorým je predseda Súdnej rady.

III.

3. Najvyšší správny súd preskúmal námietku zaujatosti, vyjadrenie disciplinárne obvinenej a celý podkladový materiál. Jeho právomoc pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 24 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku. Po vecnom posúdení prišiel k záverom, ktoré bližšie odôvodňuje v nasledovnom texte.

4. Pri posudzovaní námietky zaujatosti Najvyšší správny súd poukazuje na svoje skoršie uznesenie, sp. zn. 32Dz/9/2022, zo dňa 25. apríla 2022, ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200067.1, ktorého nasledovné závery sa vzťahujú aj na posudzovanú vec:

V súvislosti s vyššie uvedeným Najvyšší správny súd uvádza, že účelom právnej úpravy vylúčenia z vykonávania úkonov disciplinárneho konania je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska aplikovateľnej právnej normy je právne významný vzťah sudcu, a to buď: (i) k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď má sudca osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom, vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť); (ii) k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)]; (iii) k zástupcom účastníkov konania. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednanie a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, respektíve domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti.

Najvyšší správny súd uvádza, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v účinnom znení (ďalej len „Ústava“). Vzhľadom na to možno

vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napríklad Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z pojednania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestrannne rozhodovať. Práve otázka intenzity vzťahu sudcu k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom je kľúčovým momentom posudzovania prípadných pochybností o nezaujatosti sudcu. Inými slovami, pojmy „zdanie“ alebo „pochybnosť“ nie sú kategóriami ani samoučelnými ani onnipotentnými. Účelom námietky zaujatosti je ochrana práva účastníka konania na spravodlivý proces. Ochrana jeho práva (na spravodlivý proces) však má zmysel iba v prípade potenciálneho ohrozenia tohto ústavou chráneného záujmu. V prípade expanzívnej interpretácie uvedených pojmov (napr. v intenciách, že na vylúčenie sudcu postačuje každá/akákoľvek pochybnosť) by došlo k popretiu účelu inštitútu námietky zaujatosti. Námietka zaujatosti (pokiaľ má ambíciu byť úspešnou) musí mať svoje obsahové zakotvenie, ktoré zákonodarca vyjadril spojením „pomer k“ (veci/účastníkom/zástupcom). Toto spojenie („pomer k“) vyjadruje kvalifikovaný, a teda nie akýkoľvek vzťah sudcu či už k veci, účastníkom, alebo ich zástupcom. V opačnom prípade by už samotná artikulácia zdania (zaujatosti) vyvolávala pochybnosť o nezávislosti sudcu.

5. Z § 5 ods. 2 disciplinárneho správneho poriadku vyplýva, že členmi disciplinárneho senátu, ak nie je ustanovené inak, sú dvaja prísediaci sudcovia. V zmysle § 6 ods. 4 písm. a) v spojení s § 9 ods. 1 písm. d) disciplinárneho súdneho poriadku prísediacim sudcami vo veciach disciplinárne obvinených sudcov môžu byť len osoby zvolené Súdnou radou. Zároveň § 15 písm. b) dáva predsedovi Súdnej rady Slovenskej republiky oprávnenia podávať voči sudcom disciplinárne návrhy.

6. Na základe uvedeného Najvyšší správny súd konštatuje, že pre zaujatosť nestačí domnienka disciplinárne obvinenej týkajúca sa možnej závislosti prísediacej sudkyne k navrhovateľovi vyplývajúca čisto z plnenia si zákonných povinností. So skutočnosťou, že navrhovateľ sa podieľal na výbere disciplinárne obvinenej právny poriadok priamo počíta. To však neznamená, že by na základe tejto skutočnosti mala byť prísediaca sudkyňa na navrhovateľovi závislá, alebo by mala mať k nemu zvláštny vzťah.

7. Pokiaľ by Najvyšší správny súd vyhovel argumentácii disciplinárne obvinenej, navodil by stav, v rámci ktorého by nebolo možné zo strany sudcov a prísediacich sudcov prejednávať žiadne disciplinárne veci, kde by bol navrhovateľom predseda Súdnej Rady. O každom sudcovi Najvyššieho správneho súdu totiž pred jeho nástupom do funkcie na tomto súde zo zákona hlasovala Súdna rada Slovenskej republiky a rovnako každý prísediaci sudca rozhodujúci vo veciach obvinených sudcov musel byť pred jeho výberom z databázy do tejto databázy zvolený Súdnou radou Slovenskej republiky.

8. To však neznamená, že uvedeným spôsobom vyberaní sudcovia a prísediaci sudcovia Najvyššieho správneho súdu by nemali byť nezávislí. Pokiaľ by len z tohto dôvodu boli predmetné osoby označené za závislé, priečilo by sa to aj disciplinárnemu súdnemu poriadku, ktorý priamo predpokladal zvolenie všetkých prísediacich sudcov Súdnou radou Slovenskej republiky.

9. Najvyšší správny súd zoberal na zreteľ aj vyjadrenie prísediacej sudkyne, podľa ktorého sa ona zaujatá necíti. Zo súdneho spisu rovnako nezistil medzi disciplinárne obvinenou a navrhovateľom kladný alebo záporný vzťah, ktorý by mal zakladať zaujatosť prísediacej sudkyne k navrhovateľovi. Prísediaca sudkyňa bola zvolená do databázy iných osôb Súdnou radou Slovenskej republiky, rovnako ako všetky ostatné osoby pôsobiace ako prísediaci sudcovia vo veciach disciplinárne obvinených sudcov. Navrhovateľ nemal žiaden dosah na skutočnosť, že vo veci sp. zn. 32D/9/2021 bola vybraná ako prísediaca sudkyňa.

10. Rovnako neobstojí ani námietka zaujatosti v časti, že navrhovateľ má disciplinárne právomoci voči disciplinárnej sudkyňi. V zmysle § 15 písm. b) disciplinárneho správneho poriadku je navrhovateľ oprávnený podať disciplinárny návrh voči každému sudcovi. V praxi by to znamenalo, že žiaden sudca by nemohol rozhodovať v disciplinárnom konaní, kde návrh inicioval navrhovateľ.

11. Najvyšší správny súd poukazuje tiež na svoje uznesenie, sp. zn. 31Dz/5/2022, zo dňa 29. marca 2022, ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200051.1, riešiace obdobnú namietanú zaujatosť z obdobných dôvodov, v ktorom uvádza:

... vo veci Ramon Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku, 2018, Európsky súd pre ľudské práva ... zdôraznil, že nezávislosť sudcov chráni ústava a ďalšie zákony a okolnosť, že sú viazaní zákonom a disciplinárnymi pravidlami ... Sudcovia portugalského Najvyššieho súdu, ktorí rozhodujú o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu portugalskej Najvyššej sudcovskej rady, sú na vrchole svojej kariéry, nepodliehajú hodnoteniu výkonu a neusilujú sa o povýšenie, takže právomoc Najvyššej sudcovskej rady voči nim je skôr teoretická. Len teoretické riziko, že sudca, ktorý preskúmava rozhodnutie Najvyššej sudcovskej rady, môže byť disciplinárne stíhaný, nie je dostatočným dôvodom pre záver, že boli porušené princípy nestrannosti (cit. rozsudok, ods. 157 až 163).

V danej súvislosti Najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. ... Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj v disciplinárnych veciach.

... Vychádzajúc z uvedeného disciplinárny senát Najvyššieho správneho súdu dospel k záveru, že skutočnosti, tvrdené disciplinárne obvinenou, že nestrannosť a nezaujatosť všetkých členov senátu 32D Najvyššieho správneho súdu podmieňuje, že návrh na jej disciplinárne stíhanie podal predseda Súdnej rady, nie sú spôsobilé spochybniť nestrannosť a nezaujatosť sudcov disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu. V zmysle čl. 141a ods. 1 Ústavy Súdna rada je ústavným orgánom sudcovskej legitimity. Právomoc Súdnej rady, ktorú jej zveril ústavodarca v čl. 141a ods. 6 Ústavy nie je možné stotožňovať s oprávnením jej predsedu, ktorý tvorí len jednu osemnástinu jej celkového zloženia. Predseda Súdnej rady tak sám samostatne voči sudcom disciplinárneho súdu nemá žiadnu konkrétnu právomoc, okrem právomoci podať disciplinárny návrh podľa § 15 písm. b) disciplinárneho súdneho poriadku. Vychádzajúc z citovaného rozsudku ESLP vo veci Ramon Nunes de Carvalho e Sá však táto okolnosť sama osebe nie je spôsobilá spochybniť nestrannosť sudcov disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu. Disciplinárne obvinená ani netvrdila, že by predseda Súdnej rady robil konkrétne kroky, ktorými by ovplyvňoval zloženie senátu 32D, ktoré je od počiatku určené v rozvrhu práce na rok 2022.

12. S ohľadom na uvedené skutočnosti v predmetnej veci nie je daná pochybnosť o nezaujatosti prísediacej sudkyne. Z tohto dôvodu rozhodol Najvyšší správny súd spôsobom deklarovaným vo výroku tohto uznesenia.

13. Toto uznesenie prijal disciplinárny senát Najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

